

**O AGRICULTURĂ DIFERITĂ ESTE POSIBILĂ DAR ȘI
NECESARĂ. GRUPURILE DE PRODUCĂTORI ÎN CONTEXTUL
DEZVOLTĂRII DURABILE ȘI REZILIENȚEI ZONEI MONTANE
PRIVIND CRIZELE ACTUALE**

CS drd. ing. Carmen CĂTUNĂ-BOCA

*Academia Română, Institutul Național de Cercetări Economice ” Costin
C. Kirițescu”; Centru de Economie Montană CE-MONT, Vatra Dornei*

Academia de Studii Economice, București

catunacarmen@yahoo.com

**ABSTRACT: A Different Kind of Farming is Possible and Necessary.
Producer Groups in the Context of Sustainable Development and
Resilience of the Mountain Area to Current Crises**

Due to the considerably limited possibilities of agricultural land use, because of the climatic conditions, the slopes and the geological substratum, the mountain area is considered disadvantaged. This area is ecologically fragile, entailing great efforts, restrictions in the pursuit of certain economic activities and land use, and increasing the costs of all activities and works. All these aspects give agricultural producers a right to a difference and compensation. Mountain areas must therefore benefit from a specific policy, defined according to the principles of sustainable development, which ensures the needs of the present without compromising the chances of future generations.

The resilience of the mountain area refers to its capacity to adapt and resist changes and impacts in the environment. Aspects that contribute to the mountain area's resilience are related to biodiversity, resilient infrastructure, natural and human resource management, education, innovation, organisation and technology.

The crises facing agriculture today - the energy crisis, the food insecurity crisis, the harsh realities and their impact are strongly felt everywhere and

affect not only local, regional agriculture and food systems, but create new challenges for almost all sectors of life.

Agricultural policies focus on knowledge development and innovation through expansion of the farm advisory system, training and business development, green payments, increased support for knowledge transfer and innovation. European Innovation Partnership on agricultural productivity and sustainability.

Keywords: *producer group, mountain area, agriculture, sustainable development, energy crisis, food security, regenerative agriculture*

Introducere

Zonele montane sunt adesea caracterizate de terenuri dificile, schimbări climatice rapide, riscuri naturale și izolare geografică, toate acestea având un impact semnificativ asupra activităților agricole tradiționale. Prin adoptarea unor abordări inovatoare, grupurile de producători pot contribui la îmbunătățirea sustenabilității și adaptabilității agriculturii montane.

Zonele montane au o diversitate mare de specii, atât de plante, cât și de animale. Această biodiversitate contribuie la reziliența zonei, deoarece o diversitate mai mare de organisme poate face față mai bine schimbărilor de mediu și poate asigura stabilitatea ecosistemului.

Reziliența zonei montane se referă la capacitatea acelei zone de a face față și de a se adapta la schimbările și perturbările din mediu, menținând în același timp funcțiile și caracteristicile sale ecologice, economice și sociale. Zonele montane sunt în mod particular sensibile la schimbările climatice, degradarea solurilor, dezastre naturale precum alunecările de teren și inundațiile, dar și la presiunile economice și de dezvoltare umană. Reziliența zonei montane implică strategii de planificare, management și conservare care să minimizeze impactul negativ al acestor factori și să maximizeze capacitatea ecosistemelor și comunităților umane de a se recupera și de a evalua.

Există mai multe aspecte care contribuie la reziliența zonei montane. Munții adăpostesc o mare varietate de plante și animale, ceea ce poate crește capacitatea ecosistemului de a se adapta la schimbări.

Agricultura, diferită în zonele montane este nu doar posibilă, ci și adesea necesară pentru a face față provocărilor dezvoltării durabile și a creșterii rezilienței în fața crizelor actuale. Zonele montane sunt supuse unor variații mari de temperatură și precipitații, făcând ecosistemele adaptate la aceste variații. Pădurile sunt un element esențial al zonei montane și joacă un rol important în menținerea stabilității solului, prevenirea alunecărilor de teren și reglarea fluxurilor de apă. Pădurile sănătoase și bine gestionate pot contribui la reziliența zonei montane prin protejarea solului și a ecosistemelor asociate.

Construcția de infrastructură rezistentă la fenomenele naturale este esențială pentru reducerea impactului dezastrelor în zonele montane. Aceasta include construirea de baraje, diguri, sisteme de drenaj și drumuri adecvate pentru a face față alunecărilor de teren și inundațiilor. Gestionarea durabilă a resurselor naturale, cum ar fi apa, lemnul sau fauna sălbatică, este importantă pentru menținerea rezilienței zonei montane. Se impune implementarea unor politici și practici care să asigure utilizarea sustenabilă a acestor resurse și protejarea mediului înconjurător.

Multe comunități montane sunt relativ izolate de restul lumii, ceea ce poate fi atât un avantaj (limitând expunerea la perturbări externe) cât și un dezavantaj (limitând accesul la resurse și sprijin); acestea au tradiții și cunoștințe ancestrale care le ajută să facă față schimbărilor și să gestioneze resursele în mod durabil. Educarea comunităților locale și a turiștilor cu privire la importanța și fragilitatea zonei montane poate contribui la protejarea și conservarea acesteia. Înțelegerea impactului activităților umane asupra mediului înconjurător și adoptarea unor comportamente responsabile poate ajuta la menținerea rezilienței zonei montane.

Acestea sunt doar câteva aspecte care contribuie la reziliența zonei montane. Este important să se ia în considerare și alți factori specifici fiecărei zone montane în parte pentru a asigura protejarea și conservarea acestora în fața schimbărilor climatice și a activităților umane.

Pentru a spori reziliența zonei montane, se pot lua în considerare următoarele măsuri:

Conservarea biodiversității: Protejarea diversității biologice a zonei, inclusiv speciilor endemice și adaptate la condițiile montane. Acest lucru

poate ajuta la menținerea stabilității ecosistemelor și la asigurarea unui rezervor genetic pentru viitoare adaptări. De asemenea, protejarea habitatelor critice și a coridoarelor ecologice poate sprijini sănătatea ecosistemelor montane.

Planificarea și managementul durabil al resurselor naturale: Utilizarea resurselor naturale precum apa, pădurile și solurile într-un mod echilibrat, astfel încât să se evite epuizarea sau degradarea acestora. Acest lucru poate include reglementarea dezvoltării, promovarea turismului durabil și gestionarea resurselor naturale într-un mod care să susțină atât comunitatea, cât și mediul.

Educație și conștientizare: Informarea și educarea comunităților locale și a decidenților cu privire la riscurile și provocările specifice poate ajuta la dezvoltarea de strategii eficiente de adaptare.

Valorificarea cunoștințelor tradiționale: Integrarea cunoștințelor și practicilor tradiționale în strategiile de adaptare poate spori reziliența comunităților.

Dezvoltarea infrastructurii: Infrastructura rezilientă, precum drumuri, poduri și structuri anti-alunecare, poate reduce vulnerabilitatea la dezastre naturale. Evitarea construcțiilor în zonele vulnerabile la dezastre naturale, precum alunecările de teren sau inundațiile. Dezvoltarea urbană și rurală ar trebui să fie adaptată la caracteristicile zonei montane.

Colaborare și parteneriate: Dependenta excesivă de un singur sector economic poate duce la vulnerabilitate. Promovarea unor activități economice diverse poate ajuta la absorbția șocurilor economice. Lucrul împreună cu alte comunități, organizații și guverne poate spori capacitatea de a face față schimbărilor și perturbărilor.

Adaptarea la schimbările climatice: ajustarea practicilor agricole, gestionarea riscurilor legate de dezastre naturale și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Criza energetică se referă la o situație în care resursele energetice, cum ar fi petrolul, gazul natural sau cărbunele, devin limitate sau inaccesibile. Aceasta poate fi rezultatul epuizării resurselor naturale sau a unei dependențe prea mari de o singură sursă de energie. Criza energetică poate

avea consecințe grave asupra economiei, mediului și calității vieții oamenilor.

Criza energetică în agricultură are consecință grave în furnizarea și utilizarea energiei în sectorul agricol; energia este esențială pentru a susține o serie de activități agricole, cum ar fi irigarea, lucrările de prelucrare a solului, recoltarea, transportul, stocarea și procesarea produselor agricole. O criză energetică în acest sector poate avea impact semnificativ asupra producției alimentare și a securității alimentare în general.

Pentru a gestiona o potențială criză energetică în agricultură, guvernul și organizațiile care acționează în sectorul agricol, pot lua măsuri pentru a promova eficiența energetică în agricultură, pentru a dezvolta surse alternative și durabile de energie și pentru a sprijini fermierii în fața dificultăților cauzate de fluctuațiile în aprovizionarea cu energie.

Criza energetică duce la insecuritatea alimentară care este lipsa accesului la alimente suficiente, nutritive și sigure pentru o viață sănătoasă. Aceasta poate fi cauzată de factori precum schimbările climatice, conflictele armate, sărăcia sau creșterea demografică. Insecuritatea alimentară poate duce la malnutriție, boli și chiar deces. Aceste două probleme sunt adesea interconectate. De exemplu, producția și distribuția alimentelor necesită o cantitate semnificativă de energie, iar scăderea disponibilității sau creșterea costurilor energiei poate afecta negativ capacitatea de a produce și distribui alimente. Pentru a aborda aceste provocări, sunt necesare soluții la nivel local, regional și global. Investițiile în surse de energie regenerabilă și eficiență energetică pot contribui la reducerea dependenței de resursele finite și la combaterea crizei energetice. În ceea ce privește insecuritatea alimentară, este importantă promovarea agriculturii durabile, diversificarea culturilor, îmbunătățirea infrastructurii agricole și sprijinirea comunităților rurale. În concluzie, criza energetică și insecuritatea alimentară sunt două probleme complexe și interconectate care necesită abordări integrate și colaborative pentru a fi soluționate.

Realitățile dure și impactul climei, crizele sunt puternic palpabile peste tot și nu afectează numai agricultura și sistemele alimentare regionale, dar creează noi provocări pentru aproape toate sectoarele vieții.

Realități precum secetele din sudul Europei și absența celui de al șaselea succesiv sezon ploios din Africa de Est arată că, criza climatică este o realitate, care afectează oamenii și întregul pământul ne afectează pe toți, în special pe cei care au contribuit cel mai puțin la criza climatică, fermierii mici. Un lucru este cert - fiecare zecime de grad contează și emisiile de gaze cu efect de seră trebuie evitate cât de departe și cât de repede posibil. Consecințele stilurilor noastre de viață consumatoare de resurse se resimt și trebuie să gândim în termeni de posibilități, nu doar de dezastre.

Este clar – crizele existențiale în producția de alimente ne vor însoți și în viitor. Abordări holistice la toate nivelurile și căutarea comună de acțiuni sunt necesare, începând cu producătorii înșiși, abordând soluții inovative și dezvoltarea sistemelor agricole integrate, promovarea lanțurilor scurte și încurajând dezvoltarea de politici care decid asupra cadrului unei economii agricole și alimentare rezistente la criză, la consumatorii și sursele de informare și educație.¹

O nouă abordare care se bazează pe principii care depășesc simpla producție agricolă și vizează restaurarea și îmbunătățirea ecosistemelor agricole se referă la agricultura regenerativă. Aceasta constă într-o abordare a practicilor agricole care urmărește să îmbunătățească sănătatea solului, biodiversitatea și sustenabilitatea generală a sistemelor agricole.

Iată câteva aspecte cheie ale agriculturii regenerative:

Sănătatea solului: pune accent pe menținerea și îmbunătățirea sănătății solului, prin practici precum mulcirea, compostarea și reducerea utilizării pesticidelor și a îngrășămintelor chimice, se încearcă menținerea fertilității naturale a solului și prevenirea degradării acestuia.

Diversificarea culturilor: rotirea culturilor și cultivarea unei varietăți de plante ajută la prevenirea epuizării resurselor solului și la controlul natural al dăunătorilor.

¹ Ioan-Gheorghe Rotaru, “Valences of Education”, în Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196

Absorbția carbonului: agricultura regenerativă are potențialul de a ajuta la absorbția carbonului din atmosferă și la stocarea lui în sol prin practici cum ar fi agroforesteria (integrarea arborilor în sistemele agricole), se poate contribui la combaterea schimbărilor climatice.

Biodiversitatea: încurajarea biodiversității prin promovarea habitatelor naturale și a zonelor de protecție poate ajuta la menținerea unui echilibru ecologic sănătos în mediul agricol.

Reducerea impactului asupra apei: practicile agricole regenerative pot ajuta la reducerea scurgerii de substanțe chimice în sursele de apă și la conservarea resurselor de apă prin retenția naturală în sol.

Inovare tehnologică: agricultura regenerativă poate folosi tehnologie pentru a monitoriza și a îmbunătăți performanța ecologică a fermelor prin utilizarea datelor, senzorilor și tehnologiilor digitale care pot sprijini luarea deciziilor cu acuratețe mai mare.

Angajamentul comunitar: comunitățile agricole și consumatorii sunt adesea implicați în promovarea și sprijinirea practicilor agricole regenerative pentru a crea un impact pe termen lung.

În general, agricultura regenerativă are ca scop crearea unui sistem agricol mai durabil, care să producă alimente sănătoase, să mențină sănătatea ecosistemelor și să contribuie la combaterea schimbărilor climatice. Este important să înțelegem că aceasta poate implica ajustări semnificative în metodele tradiționale de agricultură și că implementarea sa poate varia în funcție de condițiile locale și de resursele disponibile.

În special, agricultura regenerativă poate rezolva multe dintre cele mai urgente și evazive probleme ale noastre simultan, cum ar fi pierderea biodiversității, calitatea aerului, reziliența sistemului alimentar, comunitatea rurală, sănătatea publică, etc. Fermierii regenerativi din toată Europa au demonstrat deja aceste soluții în contexte diferite.

„Regenerarea înseamnă readucerea pământului la viață” (Paul Hawken). Regenerarea înseamnă creșterea continuă a capacității de păstrare a vieții a unui loc, în timp ce satisfacerea tuturor nevoilor umane. Maximizează mai degrabă impactul ecologic-social-economic pozitiv decât minimizarea impactului negativ. Obiectivul său este de a facilita cel

mai mare potențial a unui ecosistem, iar rădăcinile agriculturii regenerative provin din culturile indigene.

Fiecare sol, fermier, cultură, climă, biodiversitate și piață este diferit. Restaurarea ciclurilor naturale necesită recunoașterea, identificarea și înțelegerea locului, dinamica, precum și impactul pe care managementul terenului îl are asupra celor menționate mai sus. Nu există un concept unic care să poată fi replicat peste tot.

Principiile centrale ale agriculturii regenerative includ:

Îmbunătățirea sănătății solului: Aceasta se poate realiza prin practici precum rotirea culturilor, acoperirea solului cu plante sau paie, și folosirea compostului și a materiei organice pentru a crește conținutul de carbon din sol. Solul sănătos reține mai multă apă și nutrienți, ceea ce poate ajuta la prevenirea eroziunii și la creșterea rezistenței culturilor în fața secetelor.

Reducerea inputurilor externe: Agricultura regenerativă încurajează utilizarea minimă a fertilizatorilor sintetici, pesticidelor și erbicidelor. În loc de acestea, se pune accent pe managementul natural al dăunătorilor și al bolilor și pe folosirea resurselor disponibile în mod local.

Diversitatea culturilor: Introducerea unei varietăți de culturi în rotație sau în culturi intercalate poate ajuta la reducerea dăunătorilor și bolilor, îmbunătățind totodată sănătatea solului.

Practici de management al pășunatului: În cazul agriculturii cu animale, gestionarea pășunatului astfel încât animalele să nu suprasolicite vegetația și să permită refacerea resurselor pășunilor. Acest lucru poate include mișcarea regulată a animalelor și utilizarea strategiilor de pășunat controlat/parcelat.

Agricultura fără lucrări de arat: Evitarea arăturii sau minimizarea lucrărilor solului poate ajuta la menținerea structurii solului și la reducerea perturbării habitatelor microorganismelor benefice.

Utilizarea îngrășămintelor naturale și a compostului: Înlocuirea îngrășămintelor chimice cu îngrășămintele organice, precum compostul, poate îmbunătăți calitatea solului și poate stimula activitatea microbiană benefică.

Integrarea agroforesteriei și a elementelor perene: Plantarea de arbori și arbuști în sau în jurul terenurilor agricole poate aduce multiple beneficii, cum ar fi îmbunătățirea biodiversității, furnizarea de umbră și protecție împotriva vânturilor și consolidarea solului cu rădăcinile acestor plante perene.

Managementul apei: Folosirea practicilor de conservare a apei, cum ar fi sistemele de irigații eficiente și captarea apei de ploaie, ajută la menținerea umidității solului și la evitarea deșertificării.

Colaborarea cu ecosistemele naturale: Încurajarea prezenței și a funcționării ecosistemelor naturale, cum ar fi bălțile sau zonele umede, poate sprijini biodiversitatea și poate oferi servicii ecosistemice esențiale pentru agricultură.

Monitorizarea și ajustarea constantă: Agricultura regenerativă implică o abordare învățare-ajustare, în care fermierii monitorizează în mod constant impactul practicilor lor și ajustează strategiile în funcție de rezultate.

Aceste principii sunt menite să creeze un sistem agricol durabil, care nu doar hrănește oamenii, ci și îmbunătățește mediul înconjurător. Aducând în aplicare aceste practici, agricultura regenerativă contribuie la regenerarea solurilor și a ecosistemelor, cu beneficii pe termen lung pentru agricultori, comunități și întreaga planetă.

Pentru a înțelege mai bine importanța agriculturii regenerative am realizat o analiză SWOT.

Analiza SWOT pentru agricultura regenerativă implică evaluarea atentă a punctelor sale forte, slabe, oportunităților și amenințărilor. Această analiză poate ajuta la înțelegerea poziționării acestei abordări în industria agricolă și la dezvoltarea unor strategii eficiente.

Iată o analiză SWOT pentru agricultura regenerativă:

Puncte forte pentru agricultura regenerativă:

Sustenabilitate: practici care îmbunătățesc sănătatea solului, conservă apa și promovează biodiversitatea, contribuind astfel la un sistem agricol mai sustenabil pe termen lung.

Calitatea solului îmbunătățită: soluri mai fertile și mai bogate în substanțe nutritive, ceea ce poate îmbunătăți randamentele culturilor pe termen lung.

Reducerea dependenței de inputuri chimice: minima utilizare de îngrășăminte chimice și pesticide, ceea ce poate reduce costurile și riscurile pentru fermieri.

Biodiversitate crescută: promovarea diversității culturilor și a habitatelor naturale poate spori biodiversitatea, contribuind la controlul dăunătorilor și la menținerea echilibrului ecologic.

Reconectarea cu mediul înconjurător: încurajarea fermierilor să devină mai conștienți de ecosistemele în care activează și să acționeze ca custozi ai resurselor naturale.

Puncte slabe pentru agricultura regenerativă:

Investiții inițiale mai mari pentru a implementa tehnicile și tehnologiile adecvate.

Riscuri de randament: în primele etape, randamentele culturilor pot fluctua până când solurile devin mai sănătoase și sistemul își revine în echilibru.

Cunoștințe și instruire necesare: agricultura regenerativă necesită o înțelegere profundă a ecosistemelor și a interacțiunilor acestora, ceea ce poate necesita o curba de învățare pentru fermieri.

Posibile rezistențe culturale: agricultorii pot întâmpina dificultăți în adaptarea la noile practici, mai ales dacă sunt obișnuiți cu metode convenționale de agricultură.

Oportunități pentru agricultura regenerativă:

Cererea crescută pentru produse sustenabile: conștientizarea publicului privind impactul mediului înconjurător a crescut, ceea ce poate duce la o cerere mai mare pentru produse agricole cultivate în mod regenerativ.

Subvenții și stimulente guvernamentale: guvernele pot oferi stimulente financiare sau subvenții pentru agricultura regenerativă, pentru a promova practicile sustenabile.

Inovații tehnologice: dezvoltarea tehnologiilor agricole inovatoare poate facilita implementarea și gestionarea practicilor regenerative.

Parteneriate cu industria alimentară: producătorii și procesatorii de alimente pot căuta surse sigure și sustenabile de materii prime, oferind oportunități pentru fermierii regenerativi.

Amenințări pentru agricultura regenerativă:

Rezistența la schimbare: agricultura regenerativă implică schimbări semnificative în modul de operare, iar unii fermieri pot fi reticenți în a renunța la practicile convenționale.

Concurența din partea agriculturii convenționale: agricultura convențională are resurse și infrastructură bine stabilite, ceea ce poate reprezenta o amenințare pentru agricultura regenerativă.

Instabilitatea piețelor: fluctuațiile prețurilor și schimbările în cerere pot afecta capacitatea fermierilor regenerativi de a-și vinde produsele la prețuri competitive.

Factori climatici: schimbările climatice pot aduce condiții imprevizibile care să afecteze producția agricolă, în special în sistemele regenerative care se bazează pe echilibrul ecologic.

Regenerarea reprezintă evoluția spre sănătos și ecologii rezistente. Dat fiind faptul că natura este în mod inerent dinamică, regenerarea nu poate fi niciodată terminată sau statică, ci este un proces de îmbunătățire continuă.

Ecosistemul natural este în centrul regenerării. Toți fermierii se confruntă cu probleme sociale, economice și de mediu. O înțelegere profundă a acestor provocări socio-economice este o parte integrantă a agriculturii regenerative. La implementarea agriculturii regenerative, trebuie să existe sisteme care să asigure grija pentru ecologie, climă, sol, comunități și economii să nu fie compromise în adoptarea terminologiei.

Agricultura regenerativă reprezintă o abordare holistică și sistemică a agriculturii, care vizează nu doar conservarea, ci și regenerarea solului, biodiversității și ciclurilor naturale. Este privită ca o evoluție a agriculturii durabile, concentrându-se pe refacerea, reînnoirea și revitalizarea resurselor agricole.

Grupurile de producători în marketingul produselor agricole

Fermierii din întreaga Europă se confruntă cu vremuri dificile. Pe de-o parte, aceștia ar trebui să furnizeze produse de calitate în cantități tot mai mari și cu impact minim asupra mediului iar, pe de altă parte, ei trebuie să se adapteze la o lume în continuă schimbare, dominată de resurse naturale în scădere, costuri de producție tot mai ridicate și schimbări climatice tot mai incerte și imprevizibile.

În prezent se pune problema elaborării unor politici de coeziune dedicate zonelor montane defavorizate în vederea luării măsurilor adecvate pentru crearea unor centre pilot de dezvoltare a comunităților locale pe baza unor modele de succes prin care să se asigure elementele motivaționale pentru: stabilitate educațională, economico-socială, culturală², de infrastructură, de sănătate, TIC și culturală; siguranța realizării unor venituri permanente; servicii de recreere și de îmbunătățire a stării ecosistemelor la nivel local și extins. Toate acestea sunt opțiuni promițătoare pentru a convinge populația montană, tinerii în special, să rămână și să se implice în consolidarea viabilității comunităților din care aceștia provin.

² Ioan-Gheorghe Rotaru, "Current Values of Education and Culture", în Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92

Fermele din zonele montane sunt slab utilizate și mecanizate, ceea ce conduce la un consum mult mai mare de energie și forță de muncă și, ca atare, la costuri suplimentare. Astfel, dimensiunea lor economică, raportată la hectar și la unitatea de muncă anuală, denotă o productivitate slabă, de unde și veniturile mici ale acestor fermieri puternic orientați spre autoconsum.

Zona Montană din România se mai confruntă și cu abandonul prin depopularea și îmbătrânirea populației ocupate din agricultură.

Desigur, există și oportunități, posibilitatea dezvoltării de noi produse, noi piețe și noi tehnologii. Fermele „de mâine” nu vor fi la fel ca fermele „de astăzi”, și, în mod cert, nu vor semăna cu fermele părinților sau ale bunicilor noștri. Vremurile se schimbă și, odată cu ele, și fermierii. Agricultură trebuie să însemne și altceva și să se bazeze mai mult pe cunoaștere. Fermierii trebuie să cunoască și să aibă acces la bunele practici din domeniu, să găsească modalități inovative de a produce în cantități mai mari și la o calitate mai bună, cu mai puține resurse.

O componentă importantă a sectorului agroalimentar din România trebuie să devină comercializarea produselor obținute la nivel local, prin lanțuri scurte și prin piețe locale, și acestea, trebuie consolidate și diversificate.

Este necesar ca lanțurile alimentare să fie mai bine organizate și axate pe calitate, siguranță alimentară și pe continuitatea aprovizionării, pentru a putea răspunde preferințelor consumatorilor și pentru o mai bună integrare pe piață a micilor producători.

Fermierii trebuie să se gândească serios să se organizeze și să coopereze pentru a identifica noi modalități de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii și de atragere a unor noi categorii de consumatori

Grupurile de producători reprezintă asociații sau organizații formate dintr-un grup de fermieri sau producători agricoli care colaborează pentru a-și îmbunătăți poziția pe piață și pentru a-și maximiza veniturile. Aceste grupuri pot lua diverse forme și au obiective variate, dar în general ele se bazează pe principiul cooperării pentru a obține avantaje economice și competitive în industria agricolă.

Iată câteva aspecte cheie legate de grupurile de producători în marketingul produselor agricole:

Prin unirea resurselor și cantităților de produse, grupurile de producători pot avea o poziție mai puternică în negocierea cu intermediarii, procesatorii sau chiar cu marii retaileri. Cantitatea mai mare de produse le permite să obțină prețuri mai bune și condiții mai favorabile. Prin

colaborare, producătorii mici sau mijlocii pot avea acces mai ușor la piețe mai mari sau la piețe de export, ceea ce ar putea fi dificil de realizat individual. Acest lucru le oferă oportunitatea de a-și extinde afacerea și de a obține venituri mai mari.

Grupurile de producători, pot lucra împreună pentru a impune standarde de calitate mai ridicate produselor lor, iar acest lucru poate duce la o imagine mai bună pe piață și la obținerea unor prețuri superioare. Colectarea, procesarea și distribuția produselor pot fi optimizate prin colaborare, ceea ce poate duce la reducerea costurilor generale pentru membrii grupului. Prin combinarea resurselor financiare, grupurile pot să-și permită campanii de marketing și promovare mai eficiente, sporind vizibilitatea produselor lor în ochii consumatorilor. Membrii grupurilor pot să-și împărtășească cunoștințele și experiența în privința tehnicilor agricole, gestionării afacerii și inovațiilor, ceea ce poate duce la îmbunătățirea performanțelor generale ale grupului.

Grupurile puternice de producători pot avea influență în ceea ce privește dezvoltarea politicilor agricole la nivel local, regional sau național, asigurându-se că interesele lor sunt reprezentate. Prin colaborare, riscurile pot fi împărțite între membrii grupului, de exemplu în cazul unor condiții meteorologice nefavorabile sau fluctuațiilor de preț.

Există diverse modele pentru grupurile de producători în marketingul produselor agricole, cum ar fi cooperativele agricole, asociațiile de producători, alianțele strategice și chiar platformele digitale care facilitează colaborarea între fermieri. Aceste grupuri pot juca un rol semnificativ în creșterea competitivității și în dezvoltarea durabilă a agriculturii.

În contextul agriculturii regenerative, grupurile de producători joacă un rol important în promovarea și implementarea practicilor agricole durabile, care îmbunătățesc sănătatea solurilor, biodiversitatea și calitatea resurselor naturale. Aceste grupuri pot include fermieri, cercetători, experți în agricultură regenerativă, ONG-uri, organizații guvernamentale și alte entități interesate în acest domeniu. Prin colaborare și schimb de cunoștințe, aceste grupuri pot accelera adoptarea tehnicilor de agricultură regenerativă. Iată câteva exemple de astfel de grupuri la nivel mondial:

Regeneration International: este o organizație globală non-profit care promovează agricultura regenerativă ca soluție la problemele de mediu și alimentație. Colaborează cu fermieri, cercetători și alte organizații pentru a dezvolta și promova practici durabile.

Savory Institute: este o organizație se concentrează pe practici de pășunat regenerativ pentru a îmbunătăți calitatea solului și a ecosistemelor.

Ei oferă instruire și certificare pentru a sprijini adoptarea acestor practici de către fermieri.

Soil Health Institute: acest grup se concentrează pe promovarea sănătății solului și a practicilor agricole durabile. Ei desfășoară cercetări, furnizează resurse și sprijină educația pentru a îmbunătăți sănătatea solului.

Local Farmer Networks: la nivel local, multe grupuri de fermieri lucrează împreună pentru a partaja experiențe și cunoștințe privind agricultura regenerativă. Aceste rețele oferă un mediu pentru învățare și inovare.

Pe lângă grupurile fizice, există și comunități online, cum ar fi forumuri, grupuri de social media și platforme de colaborare, unde fermierii și experții în agricultura regenerativă pot discuta, întreba și împărtăși informații.

Organizații guvernamentale și instituții de cercetare pot juca un rol important în promovarea agriculturii regenerative prin intermediul programelor de finanțare, cercetări și oferirea de resurse pentru fermieri.

Concluzii

Tehnologia, investițiile eficiente și managementul performant sunt cei trei vectori principali de dezvoltare a unei agriculturi profitabile în viitor și a unei economii rurale de durată. Având în vedere competiția din domeniul agriculturii, atât la nivelul României, cât și la nivel regional și european, precum și variațiile mari de preț de la inputuri la vânzarea recoltei, este evidentă necesitatea orientării către o agricultură de precizie, inovatoare, pentru a avea productivitate și eficiență maximă în orice condiții de piață sau de vreme.

A venit timpul investițiilor în depozitarea produselor, procesarea producțiilor și reducerea drastică a exporturilor de materie primă. De asemenea, un control mai atent asupra importurilor: cantități, dar mai ales CALITATE. Dezvoltarea lanțurilor scurte și a piețelor țărănești.

În condițiile în care 30% din gazele cu efect de seră sunt emise în atmosferă ca urmare a activităților de producere a hranei, folosirea constantă a fertilizatorilor chimici și a pesticidelor compromite sănătatea solului, a apelor și a vieții naturale, iar monoculturile iau locul diversității naturale, agricultura regenerativă oferă o alternativă sustenabilă și benefică din punct de vedere ecologic, economic și social.

La ritmurile actuale de distrugere a solului (decarbonizarea, eroziunea, deșertificarea, poluarea chimică), în 50 de ani nu doar că vom suferi din

cauza unei aprovizionări cu alimente degradate calitativ (diminuarea nutriției, pierderea unor minerale importante), dar nu vom mai avea suficient sol vegetal arabil pentru a ne hrăni.

Fără protejarea și regenerarea solului, va fi imposibil să hrănim lumea, să menținem încălzirea globală sub 2°C sau să oprim pierderea biodiversității.

Atât agricultura regenerativă, cât și grupurile de producători au potențialul de a contribui semnificativ la dezvoltarea durabilă a sistemelor agricole, asigurând în același timp securitatea alimentară și protejarea mediului. Colaborarea și adaptarea continuă sunt cheile pentru a maximiza beneficiile acestor abordări.

Grupurile de producători în agricultura regenerativă joacă un rol crucial în promovarea schimbării către practici agricole mai sustenabile și în facilitarea schimbului de cunoștințe și experiențe între fermieri și alte părți interesate.

Bibliografie

- ◆ POPESCU, Gabriel, Cooperarea în agricultură, de la argumentul istoric, la transferul de cunoaștere, București, Editura Academiei Române, 2014.
 - ◆ REY, Radu, Viitor în Carpați, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1979.
 - ◆ BRUMĂ, Ioan Sebastian; VASILIU, Codrin Dinu, Provocări rurale contemporane, Studii de agro-economie și antropologie rurală, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2021.
 - ◆ HAWKEN, Paul, Regeneration: Ending the Climate Crisis in One Generation Paperback, 2021.
 - ◆ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Current Values of Education and Culture”, în Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.
 - ◆ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Valences of Education”, în Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.
- Webografie:

- ◆ Regeneration International <https://www: regenerationinternational.org>
- ◆ Sustainable Agriculture Research and Education (SARE) – <https://www: sare.org>
- ◆ AFIR, Submăsura 9.1 – Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol, https://portal.afir.info/informatii_generale_pndr_investitii_prin_pndr_sm_9_1_grupuri_de_producatori_in_sectorul_agricol
- ◆ ANZM, Ghid de bune practici privind acordarea dreptului de utilizare a mențiunii de calitate facultative „produs montan”, <https://www.madr.ro/docs/ind-alimentara/2019/produs-montan/Ghid-produs-montan-up-date-07.06.2019.pdf>
- ◆ CE, Common Framework and Guidance Documents for Biodiversity profiling of the EU Budget.
- ◆ CE, Pactul Verde European, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro
- ◆ MADR, Grupurile de producători și organizațiile recunoscute în România, <https://www.madr.ro/grupurile-de-producatori-si-organizatiile-recunoscute.html>
- ◆ Parlamentul României, Legea Nr. 197/2018 din 20 iulie 2018,
- ◆ Legea muntelui https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/L_197_2018.pdf
- ◆ www.copa-cogeca.com